

Mekân Düzenlemeleri Memnuniyeti Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Mekân Düzenlemeleri Memnuniyeti Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=25912>

Özet

Bu ölçek, Tugba Sancak (2019) tarafından yüksek lisans tezi kapsamında, okullarda görev yapan **ö?retmenlerin** fiziksel mekân düzenlemeleri hakkındaki memnuniyet düzeylerini sistematik olarak ölçmek amacıyla geliştirilmiştir. Ölçek, özellikle okul ortamının (ortak alanlar, güvenlik, öğrenme ve rehberlik hizmetleri) öğretmenlerin genel **mutluluk** ve örgütsel bağlılık düzeyleri üzerindeki etkisini incelemek üzere tasarlanmıştır. Mekân Düzenlemeleri Memnuniyeti Ölçeği, 23 maddeden ve dört alt boyuttan oluşmakta olup, yüksek düzeyde iç tutarlılık (Cronbach's Alpha = 0.926) ve güçlü yapısal geçerlik göstermektedir.

Anahtar Kelimeler

Mekân Düzenlemeleri Memnuniyeti Ölçeği, Öğretmen Memnuniyeti, Okul Ortamı, Örgütsel Bağlılık, Mutluluk, Fiziksel Çevre, Ölçek Geliştirme.

Yazarlar

Tugba Sancak

Amaç

Mekân Düzenlemeleri Memnuniyeti Ölçeği'nin temel amacı, eğitim kurumlarında görev yapan **ö?retmenlerin** okul binalarının iç ve dış mekân düzenlemelerine yönelik algıladıkları memnuniyet seviyesini güvenilir ve geçerli bir şekilde ölçmektir. Bu memnuniyet, öğretmenlerin mesleki yaşam kalitesini ve okullarına olan bağlılıklarını etkileyen önemli bir değişken olarak kabul edilmektedir.

Ölçek, okul yöneticilerine ve eğitim planlamacılarına, fiziksel çevrenin iyileştirilmesi gereken kritik alanları belirleme konusunda somut veriler sunmayı hedefler. Elde edilen veriler, öğretmenlerin çalışma ortamlarından duydukları tatminin artırılması yoluyla, genel örgütsel bağlılık ve iş yerinde mutluluk düzeylerini yükseltmeyi amaçlayan stratejilerin geliştirilmesinde kullanılabilir.

Yapı

Ölçek, **mekân düzenlemeleri memnuniyeti** kavramını toplam 23 madde ile dört temel faktör (alt boyut) altında incelemektedir. Bu faktörler, okuldaki farklı fiziksel ortamların işlevselliği ve estetiği üzerine odaklanmıştır.

Genel-Ortak Alan: Öğrencilerin ve personelin ortak olarak kullandıkları dinlenme ve sosyalleşme alanlarının (bahçe, koridorlar vb.) düzenlenmesinden duyulan memnuniyeti ölçer.

Güvenlik-Düzen: Okulun fiziksel güvenliği, acil durum düzenlemeleri ve derslik katlarındaki iniş

çık?? düzenlemeleri gibi yapısal düzen ve güvenlik unsurlarından duyulan memnuniyeti değerlendirir.

Ders D??? Öğrenme-Dinlenme: Okul içerisinde yönlendirme levhaları, kütüphaneler ve sınıf??? öğrenmeyi destekleyen alanların uygunluğundan duyulan tatmini inceler.

Rehberlik Servisi: Rehberlik servisi ofisinin konumu ve öğrencilerin rahat bir şekilde danışmanlık hizmeti alabileceği biçimde düzenlenmesinden duyulan memnuniyet düzeyini ölçer.

Geçerlik

Ölçeğin yapı geçerliği, **Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA)** kullanılarak test edilmiştir. Analiz sonuçları, ölçeğin 23 maddelik yapılarının istatistiksel olarak anlamlı olduğunu göstermektedir.

AFA ile tespit edilen bu dört faktörlü yapı, toplam varyansın %59,586'sını açıklamaktadır. Bu oran, ölçeğin ölçmeyi hedeflediği teorik yapıyı yüksek düzeyde temsil ettiğini kanıtlamaktadır. Faktör yapılarının belirlenmesinde, özdeğeri 1'den büyük olan dört faktörlü modelin uygun olduğu belirlenmiştir.

Güvenirlik

Mekân Düzenlemeleri Memnuniyeti Ölçeği'nin iç tutarlılığı, **Cronbach Alfa (α)** katsayısı hesaplanarak değerlendirilmiştir. Ölçeğin genel güvenilirlik katsayısı $\alpha=0.926$ olarak belirlenmiştir, bu değer ölçeğin yüksek düzeyde güvenilir olduğunu göstermektedir.

Alt boyutların güvenilirlik katsayıları da yüksek değerler sergilemiştir, bu da her bir faktörün kendi içinde tutarlı ölçümler sağladığını göstermektedir:

Genel-Ortak Alan: $\alpha=0.881$

Güvenlik-Düzen: $\alpha=0.842$

Ders D??? Öğrenme-Dinlenme: $\alpha=0.828$

Rehberlik Servisi: $\alpha=0.847$

Faktör Analizi

Ölçeğin faktör yapısı, 23 madde üzerinden yapılan **Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA)** ile incelenmiştir. Faktörlerin daha net ayrışmasını sağlamak amacıyla dik döndürme tekniklerinden **Varimax Rotasyonu** kullanılmıştır. Bu analizler sonucunda, ölçeğin özdeğeri 1'den büyük olan ve toplam varyansın %59,586'sını açıklayan dört faktörlü bir yapıya sahip olduğu doğrulanmıştır.

Araç

Test Türü: Geliştirme (Ölçek Geliştirme Çalışması)

Format: 23 maddelik, dört faktörlü, öz bildirim ölçeği.

Mevcut Diller: Türkçe.

Popülasyon Grubu: Öğretmenler.

Yaş Grubu: Yetişkin (Eğitim sektöründe çalışan profesyoneller).

Popülasyon Detayları: Türkiye'deki çeşitli okullarda görev yapan öğretmenler örneklem olarak kullanılmıştır.

Test Metodolojisi: 5'li Likert Ölçeği kullanılarak derecelendirilmiştir. Cevap seçenekleri şunlardır: 1=kesinlikle katılmıyorum, 2=katılmıyorum, 3=kesinlikle katılıyorum, 4=katılıyorum ve 5=kesinlikle katılıyorum.

Anahtar Kelimeler

Öğretmen Memnuniyeti, Okul Ortamı, Mekân Düzenlemesi, Güvenirlilik, Faktör Analizi, Likert Tipi Ölçek, Eğitim Yönetimi.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlama Numarası: Bilgi mevcut değildir.

Kurum E-posta Adresleri: ttugba.sancak@gmail.com

Yazın Adresi: İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü (2019 tarihli teze dayanmaktadır).

Yazınlar, Ücret ve Test Yayıncılığı

Ölçek, 2019 yılında yüksek lisans tezi kapsamında geliştirilmiştir. Ölçeğin akademik veya ticari olmayan kullanımları için yazar Tugba Sancak ile iletişime geçilmesi gerekmektedir. Kullanım ücreti bilgisi mevcut değildir.

The original PDF can be downloaded here: [mekan-duzenlemeleri-memnuniyeti-olcegi-toad.pdf](https://www.arabpsychology.com/mekan-duzenlemeleri-memnuniyeti-olcegi-toad.pdf)

Kaynaklar

Sancak, T. (2019). *Öğretmenlerin okullardaki mekân düzenlemelerine ilişkin memnuniyetleri ile mutluluk ve örgütsel bağlılıklar arasındaki ilişki* (Yüksek lisans tezi). İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Tez kaynağına erişim linki: tez.yok.gov.tr

Mekân Düzenlemeleri Memnuniyeti Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmuş olup, hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Ölçek 23 madde dört faktörlü yapıdadır.

Genel-Ortak Alan (8m): Öğrencilerin bahçede dinlenmesi için yeteri kadar oturma alanı oluşturulması beni memnun etmektedir.

Güvenlik-Düzen (15m): Dersliklerin bulunduğu katlar öğrencilerin inmesi ve çıkması bakımından uygun olarak düzenlenmesi beni memnun etmektedir.

Ders Dışı Öğrenme-Dinlenme (19m): Yönlendirme levhaları/yazıların işaretleri uygun yerlere konulması beni memnun etmektedir.

Rehberlik Servisi (23m): Rehberlik servisi, öğrencilerin rahat bir şekilde danışmada bulunmalarına uygun biçimde düzenlenmesi beni memnun etmektedir.